Non-wage benefits, corporate ownership and firm performance in post-communist economies: evidence from Ukraine / Marco Michelotti [et al.] // Int. J. Hum. Resour. Manage. - 2017, nr 19-20, s. 2861-2892, rys. tab. bibliogr.

Korzyści pozapłacowe, korporacyjna własność i wydajność przedsiębiorstw w gospodarkach post-komunistycznych na przykładzie Ukrainy

Upadek gospodarki planowej w Europie Środkowo-Wschodniej oraz związane z tym faktem przejście do systemu rynkowego zarządzania gospodarką, spowodowały znaczące zmiany na poziomie społecznym, przedsiębiorstw i indywidualnym. W szczególności, relacje pomiędzy państwem a gospodarką uległy całkowitemu przekształceniu w wyniku reform gospodarczych i politycznych o szerokim zakresie, z których wiele miało na celu zarówno podwyższenie drastycznie niskiej makroekonomicznej wydajności, jak i reorganizację alokacji i własności środków produkcji. Chociaż polityki odzwierciedlające proces reform gospodarczych różniły się w zależności od konkretnego kraju post-komunistycznego, ich cele były zbliżone i koncentrowały się na wprowadzaniu rynkowego systemu produkcji poprzez sprywatyzowanie przedsiębiorstw państwowych i wspieranie bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Autorzy artykułu, korzystając z danych uzyskanych z przedsiębiorstw ukraińskich, przeanalizowali w dwóch etapach zależności pomiędzy korzyściami pozapłacowymi i wydajnością przedsiębiorstw w okresie przejścia z gospodarki sterowanej na wolnorynkową, tj. w latach 1994-2004. Stwierdzili, iż korzyści pozapłacowe nadal pozostają kluczowa cechą praktyki systemu zarządzania zasobami ludzkimi na Ukrainie i były powiązane z wydajnością przedsiębiorstw. Zauważyli także, iż zmiana formy własności nie miała istotnego wpływu na wydajność i efektywność pracowników i całego przedsiębiorstwa, co rzuca cień na idealizowanie procesu prywatyzacji w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Ponadto, badacze stwierdzili, iż obecność związków zawodowych w zakładach pracy na Ukrainie nie wiązała się z dostępem do korzyści pozapłacowych i często miała negatywny wpływ na wydajność (dane z roku 2004).